

ki ga roman lahko zbudi na različnih področjih, nas lahko žene k temu, da se bolj in še bolj poglobimo v te teme in vprašanja, tudi zunaj samega romana.

Sam sem velik ljubitelj zgodovine, prav tako sem kristjan, zaradi česar sem se najbolj poglobljal v zgodovinsko plat romana ter v uporabo vere, moči in denarja za izvrševanje usode.

Veliko sem se prav tako spraševal o ljubezni ter seveda detektivih, vodilni plati romana.

Po mojem mnenju preplet dualizma in postmodernizma ni težava, pač pa čar romana. Daje mu globino in bralcem vzbudi zanimanje. Vse predstavljeno lahko aktualiziramo, edina meja je naša domišljija.

Metka Jeseničnik | *Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina, srednji strokovni program, 3. in 4. letnik, PTI*

Mentorica | **Laura Brataševc**

V Menartovem delu Srednjeveške pridige in balade je v ospredju dogajanje v srednjem veku.

Pisec v baladah in pridigah sporoča nauke življenja.

Če pogledamo etična stališča pesniškega subjekta v delu Pridiga o bojni slavi in peti božji zapovedi, kaj zasledimo?

Etična stališča pesniškega subjekta so božje zapovedi. Pesniški subjekt veruje v boga in verjame, da je treba božje zapovedi spoštovati. Še posebno spoštovanje nakloni peti božji zapovedi, ki nas nagovarja oz. uči, naj ne ubijamo. Če ubijemo človeka, s tem ubijemo boga. To lirski subjekt opiše, tudi v delu. To pa ni edino etično stališče lirskega subjekta. Etično stališče je tudi vedenje ljudi do samega boga. Tisti človek, ki ubija, s tem pokaže svoj odnos do boga. Človek, ki ubija, ne veruje več, tudi če tega ne kaže navzven. To je pisec zelo dobro primerjal z vojno. Človek, ki ubija v vojni in si želi biti viteški, že ne veruje, saj je z ubijanjem ubil tudi boga. Zato pisec svetuje, da je bolje biti pokoren in ubogljiv – kot pa ubijati ljudi.

Če primerjamo Menartovo pridigo o bojni slavi in božji zapovedi in Ecov roman Ime rože, zasledimo, da je v romanu kršena peta božja zapoved. Povezava med tema dvema deloma je peta božja zapoved.

Menart opisuje, kako jo kršimo in kakšna kazen nas zato doleti. Eco pa v romanu, v resničnem življenju, prikaže kršenje pete zapovedi. V Menartovi pridigi je vključen vsak človek, v Ecovem romanu pa greh zagreši Jorge.

Ali za Jorgejevo usodo velja latinski pregovor: »Nič ni tako slabo, da ne bi vsebovalo nečesa koristnega.«? Morda res

drži, da če Jorge ne bi zastupil knjige in zato moril, Adson in Vilijem ne bi prišla v opatijo in iskala morilca. Jorge pa tudi ne bi zastupil samega sebe, tako da bi še naprej škodoval drugim, še posebej pa bi škodoval sebi, saj se je oddaljeval od boga. Za Jorgejevo usodo pa morda tudi ne drži latinski pregovor, saj ko zastupi knjigo, na koncu tudi sam umre. In zato v tem slabem ni nič dobrega za Jorgeja, saj umre – in kaj je dobrega v smrti? Za večino prav nič, saj menijo, da se s smrtjo življenje zaključuje.

Če se poglobimo v Ecovo življenje, da bi bolje razumeli roman, zasledimo, da je deloval v postmodernizmu.

In kaj je značilno za postmodernizem?

Za postmodernizem je značilno, da ustvarjalci v tem obdobju uporabljajo mitične in domišljajske motive. Značilni pa so tudi posebni simboli. Še posebej je po simbolih znan Eco, ki je bil tudi semiotik, zelo dober poznavalec simbolov. To se vidi tudi v romanu, saj Vilijem vedno govori v nekem simbolnem jeziku. Nič ne pove jasno, vse pove s simboli.

Značilna je tudi tema o bogovih, kar je povezano tudi z romanom Ime rože, saj je v ospredju krščansko okolje, vse dogajanje se odvija v opatiji oziroma v samostanu.

Za postmodernizem je značilno tudi mešanje žanrov, kar je značilno tudi za Ecov roman, ki je mešanica več žanrov.

Eco je zelo znan postmodernist, tudi zaradi romana Ime rože, ki nam prikaže vse značilnosti postmodernizma, obdobja, v katerem je deloval Eco.

Postmodernizem je obdobje po modernizmu, kar nam pove tudi ime – postmodernizem.

Sedaj, če se posvetimo Ecovemu romanu in se posvetimo bolj vsebini, naletimo na vprašanje, ki nas predrami, da morda začnemo dvomiti v zgodovinsko resnico romana.

A če poznamo pisatelja Umerta Eca in če dobro preanaliziramo delo, ugotovimo, da zgodovinska resnica sploh ni vprašanje. Najprej Umberto Eco je bil mediavelist, kar pomeni, da je bil zelo dober poznavalec srednjega veka. Zato se dvom o zgodovinski resnici tu že malo zmanjša. In če pogledamo delo, vidimo, da je v ospredju duhovniški stan, ki je bil takrat zelo zakrit, navadni ljudje niso imeli vstopa v opatijo. Če povežemo delo z odlomkom iz Menartovega dela z naslovom Anno Domini, vidimo, da je tudi tu prisotna krščanska oz. verska tematika.

Kronist, ki je v zgodovini pisal rokopise in zapisoval vse o veri in podobni tematiki. Kronist je pisal vse, kar mu je opat naročal in tu opazimo, da ima opat večjo moč.

To zasledimo tudi v Ime rože, saj imajo rokopisca, ki zastrupijo knjigo, ker si želi oblasti in moči, ki jo ima opat.

Resnica je, da kronist ali pisec nimata nikakršne moči, kar ni prav, saj zapisujeta božjo besedo.

Opat pa s kronistom ravna kot z lutko in zviška.

Zgodovinska resnica o romanu Ime rože je, da je roman sledil zgodovinskim pričevanjem in zagotovo prikazuje pravo resnico o srednjem veku in duhovniškem življenju.

Za konec pa se posvetimo še aktualizaciji romana Ime rože. Res je, da aktualizacija ni enostavna, saj nekatera dela – po določenem času – niso več aktualna.

Ampak Ime rože zelo lahko aktualiziramo. Tudi dandanes se pojavljajo spori, nesoglasja med oblastjo in nižjimi sloji.

Ecov roman najlažje aktualiziramo s politiko. Nižji politični položaji v parlamentu se vedno borijo za višji politični položaj. Borijo pa se lahko pravično ali nepravično, umazano. V zgodovini so celo morili. Romana ni težko aktualizirati zaradi dualizmov, metafizike ali herezije, saj če so ti pojmi lepo predstavljeni, jih lahko razume tudi preprosta človeška pamet. Menim, da je Ecu to v romanu uspelo zelo dobro opisati, saj je zelo berljiv, kljub vsem simbolom, ki so vključeni v delo.